

חוק לתיקון דיני העונשין (עבירות מרמה, סחיטה ועושיק).

תשכ"ג-1963 *

הגדרות

1. בחוק זה –

”דבר” – מקרקעין, מטלטלין, זכות וטובת הנאה;

”מרמה” – טענה עובדתית בענין שבעבר, בהווה או בעתיד, הנטענת בכתב, בעל פה או בהתנהגות, אשר הטוען אותה יודע שאינה אמת, או שאינו מאמין שהיא אמת; ו”לרמות” – להביא אדם על ידי מרמה לידי מעשה או מחדל;

”מסמך” – תעודה שבכתב, וכל אמצעי אחר, בין בכתב ובין בצורה אחרת, העשוי לשמש ראיה;

”זיוף” – אחת מאלה:

(1) עשיית מסמך הנחזה להיות את אשר איננו, והוא עשוי להטעות;

(2) שינוי מסמך – לרבות הוספת פרט או השמטת פרט – בכוונה לרמות,

או ללא סמכות כדין ובאופן הנחזה כאילו געשה השינוי בסמכות כדין;

(3) חתימת מסמך בשם פלוני ללא סמכות כדין, או בשם מדומה, באופן העשוי

להיחזות כאילו בחתם המסמך על ידי פלוני;

”שיק” – כמשמעותו בפקודת השטרות, ולרבות שטר חליפין משוך על אגודה שיתופית לאשראי שהוא כר-פרעון עם דרישה;

”בנקאי” – האדם שעליו משוך השיק.

מרמה

2. המקבל דבר במרמה, דינו – מאסר שלוש שנים; ואם נעברה העבירה בנסיבות מחמירות, דינו – מאסר חמש שנים.

החבולה

3. המקבל דבר בתחבולה או בניצול מכוון של טעות הזולת שאין בהם מרמה, דינו – מאסר שנתיים.

כישוף

4. (א) המתחזה לעשות מעשה כישוף בכוונה לקבל דבר, דינו – מאסר שנתיים; קיבל דבר בעד מעשה הכישוף או על פיו, דינו – מאסר שלוש שנים; לענין סעיף זה, ”כישוף” – לרבות מעשה קוסם והגדת עתידות.

(ב) הוראת סעיף קטן (א) לא תחול על מעשה קוסם או הגדת עתידות שאינם חורגים מגדר שעשוע או בידור, והשעשוע או הבידור ניתנים ללא תמורה, או שתמורתם היא מחיר הכניסה בלבד למקום עריכתם.

זיוף

5. המזייף מסמך, דינו – מאסר שנה; זייף מסמך בכוונה לקבל באמצעותו דבר, דינו – מאסר שלוש שנים; ואם נעברה העבירה בנסיבות מחמירות, דינו – מאסר חמש שנים.

זיוף המשפיע על עסקאות

6. המזייף מסמך שיש בו ידיעה על אדם או על תאגיד בכוונה לרמות, דינו – מאסר שלוש שנים; אין נפקא מינה, לענין זה, אם האדם או התאגיד היו קיימים או לא ואם התאגיד עמד להיווסד אך לא נוסד.

שימוש במסמך מזויף

7. המגיש או המפיץ מסמך מזויף או המשתמש בו בדרך אחרת, בידעו שהוא מזויף, דינו כדין מזייף המסמך.

* נתקבל בכנסת ביום ט"ו באב תשכ"ג (5 באוגוסט 1963); הצעת החוק ודברי הסבר פורסמו בה"ח 514, תשכ"ב, עמ' 200.

1 דיני מדינת ישראל, נוסח חדש, 2, עמ' 12.

8. עובד הציבור המזויף מסמך שהוא ממונה על עשייתו או על שמירתו, או שיש לו גישה אליו בתוקף תפקידו, דינו – מאסר שלוש שנים עם או בלי קנס; עשה כן בכוונה לקבל דבר, דינו – מאסר חמש שנים עם או בלי קנס; קיבל דבר באמצעות מסמך מזויף כאמור, דינו – מאסר שבע שנים עם או בלי קנס; לענין סעיף זה, "עובד הציבור" – כמשמעותו בחוק לתיקון דיני העונשין (עובדי הציבור), תשי"ז–1957.²
9. המשדל אדם במרמה לעשות מסמך או לחתום עליו או להשיג חתימת אדם אחר או חותמת, דינו כדין מזויף ודין המסמך כדין מסמך מזויף; המשדל אדם במרמה להשמיד מסמך והדבר עשוי לגרום לו הפסד דבר, דינו כדין המקבל דבר במרמה; אין הוראה זו באה לגרוע מהוראת כל דין אחר בענין שידול.
10. המעלים או המשמיד או המוציא מרשותו מסמך או נכס בכוונת מרמה, דינו – מאסר שלוש שנים.
11. המשתמש בכוח או המאיים להשתמש בכוח, כדי להניע אדם לתת דבר או לעשות מסמך או לחתום עליו, דינו – מאסר ארבע שנים; קיבל דבר, או נעשה או נחתם המסמך, תוך כדי שימוש בכוח, או מפני איום בשימוש בכוח, או תוך כדי האיום, דינו – מאסר שבע שנים; ואם קיבל הדבר או נעשה או נחתם המסמך, תוך כדי שימוש בנשק חם או קר, דינו – מאסר עשר שנים; לענין סעיף זה, דין המאכיל או המשקה סמים או משקאות משכר רים כדין המשתמש בכוח.
12. המאיים על אדם, בכתב או בעל פה, בפגיעה או בהיזק שלא כדין לגופו, לשמו הטוב או לרכושו, שלו או של אדם אחר, אם לא יתן דבר או לא יעשה מסמך או לא יחתום עליו, דינו – מאסר שלוש שנים; קיבל דבר, או נעשה או נחתם המסמך, מפני איום כאמור, דינו – מאסר שש שנים; לענין סעיף זה, דין הכותב, החותם, המדפיס, השולח או המביא כתב איום כשהוא יודע תכנו, כדין המאיים.
13. המנצל את המצוקה, החולשה הגופנית או השכלית, חוסר הנסיון או קלות הדעת של הזולת לאחת מאלה:
- (1) דורש או מקבל דבר שאינו מגיע לו כדין;
 - (2) דורש או מקבל בעד מצרך או בעד שירות תמורה העולה במידה בלתי סבירה על התמורה המקובלת;
 - (3) נותן בעד מצרך או בעד שירות תמורה הגופלת במידה בלתי סבירה מן התמורה המקובלת –
- דינו – מאסר שנה.
14. המושך שיק בידיעה שבמועד הנקוב בו כמועד משיכתו אין חובה על הבנקאי לפרעו, דינו – מאסר שנה.
15. לענין סעיף 14 חזקה על המושך שהוא יודע שבמועד הנקוב בשיק כמועד משיכתו אין חובה על הבנקאי לפרעו, אם נתקיימה אחת מאלה:
- (1) לא היה למושך אותו זמן חשבון עם הבנקאי;

² ס"ח 224, תשי"ז, עמ' 88.

(2) השיק הוצג תוך ששים יום מהמועד הנקוב בו כמועד משיכתו והבנקאי לא פרעו, אם מפני שלא היה כיסוי לשיק או מסיבה אחרת, והמושך לא פרע את השיק תוך עשרה ימים מיום שנדרש לכך על ידי המחזיק בשיק;

(3) לאחר שנערך השיק, עשה המושך, שלא כדין, מעשה בכוונה למנוע פרעון השיק.

אין הוראה זו מונעת להוכיח בדרכים אחרות שהמושך ידע כי במועד הנקוב בשיק כמועד משיכתו אין חובה על הבנקאי לפרעו.

16. תהא זו הגנה טובה לאדם הנאשם בעבירה לפי סעיף 14, אם יוכיח כי במועד הנקוב בשיק כמועד משיכתו היו, בנסיבות הענין, נתונים סבירים להניח שהבנקאי יהא חייב לגבי המושך לפרוע את השיק.

הגנה

17. אחריות פלילית לפי סעיף 14 אינה גורעת מאחריות פלילית לפי חוקק אחר.

שמירת אחריות פלילית לפי חוקים אחרים

18. העובר עבירה לפי הסעיפים 2, 3 או 5 למעט הרישה, לאחר שהורשע קודם לכן בעבירה לפיהם, דינו – מאסר שבע שנים.

הרשעות קודמות

19. לענין חוק זה –

מקרים מיוחדים

(1) רואים אדם המזמין מצרכים או שירותים בבית אוכל, בבית מלון או בכינצא באלה, כאילו הוא טוען שיש בידו כספים כדי תשלום מחיר המצרכים או השירותים;

(2) רואים אדם המשלם בשיק כאילו הוא טוען שמן התאריך הנקוב בשיק עד למועד הסביר להצגתו לפרעון, עומדים לפקודת מוסר השיק, בבנק אשר עליו הוא מושך, כספים כדי כיסויו.

20. לענין חוק זה, קבלת דבר – בין שעברה הבעלות בדבר אל המקבל ובין שלא עברה, בין שהדבר נתקבל בשביל עושה המעשה ובין בשביל אחר, בין על ידי עושה המעשה ובין על ידי אחר; ונתנית דבר – בין לעושה המעשה ובין לאחר.

קבלה ונתניה

21. סעיפים 290 עד 292, 300 עד 303, 304 (א), 306 עד 308, 312 עד 316 ו-332 עד 347 לפקודת החוק הפלילי, 1936³ – בטלים.

ביטולים

דב יוסף
שר המשפטים

לוי אשכול
ראש הממשלה

שניאור זלמן שזר
נשיא המדינה

³ ע"ר 1936, חוט' 1 מט' 652, עמ' 285.